

TÁRSADALOMFÖLDRAJZ AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

FÖLDRAJZ ALAPSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2018

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Aláírás megszerzése
4. Vizsgakérdések
5. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Választható MFBFO5CKV Társadalomföldrajz aktuális kérdései	Tantárgy kódja: MFKST6501
Tárgyfelelős: Sansumné Dr. Molnár Judit, c. egyetemi docens	Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet
	Tantárgyelem: választható
Javasolt félév: 5.	Előfeltételek: nincs
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+0	Számonkérés módja (a/gy/v): vizsga
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A XXI. sz. társadalmának főbb problémái, kiváltó okai, azok bemutatása, jellemzése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen. Ismeri a geográfia alapvető módszereit a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein. Ismeri a földrajzi gondolkodás alapvető jellegzetességeit, a geográfiai elemzés követelményeit. Rendelkezik elméleti és gyakorlati természet- és társadalom-földrajzi alapismeretekkel. Ismeri a földrajzi szakterülettel kapcsolatos természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek alapvető működési elveit. Ismeri a földrajz szakterülethez kapcsolódó alapvető számítási módszereket. Ismeri a logikus földrajzi állítások megfogalmazásának feltételeit, és az azokból levonható következtetések korlátait. Ismeri a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatok törvényszerűségeit. Ismeri a természetföldrajzi terepi és laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére alkalmas alapvető módszereket. Ismeri a természet- és társadalomföldrajz témakörébe tartozó adatgyűjtési, adatrögzítési, és adatfeldolgozási módszereket.</p> <p>képesség: Képes a geográfia alapvető módszereinek a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein való alkalmazására. Képes az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen meglévő összefüggések átlátására. Képes a természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó alapvető gyakorlati problémáinak megoldására. Képes a földrajz szakterületén szerzett tudását alapvető gyakorlati problémák megoldására alkalmazni, beleértve azok számításokkal történő alátámasztását is. Képes logikus földrajzi állítások megfogalmazására, azok feltételeinek és az azokból levonható következtetések pontos megadásával. Képes a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatokkal kapcsolatos törvényszerűségek felismerésére, alkalmazására. Képes a földrajzi térben lejátszódó természeti és társadalmi folyamatok leírására, megértésére, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésre, adatok feldolgozására, valamint a feldolgozáshoz szükséges módszerek és szakirodalom használatára. Képes alapvető természet- és társadalomtudományi ismeretei alapján a rokon- és társtudományok térreleváns eredményeinek értelmezésére. Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni. Képes a földrajzi problémák felismerésére, megfogalmazására. Képes geográfiai elemzéseket végezni.</p> <p>attitűd: Törekszik a földrajztudományi elméletek, paradigmák, elvek minél teljesebb megismerésére. Földrajzi terepi és laboratóriumi tevékenysége során környezettudatosan jár el, elkötelezett a fenntartható fejlődés iránt. Együttműködő, kapcsolatteremtő attitűd jellemzi, a kommunikációs problémamegoldást részesíti előnyben. A megszerzett földrajzi ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető földrajzi jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására. Nyitott a szakmai</p>	

eszmecsere, a szakmai együttműködésre, törekszik arra, hogy feladatainak megoldása a munkatársak véleményének megismerésével, lehetőség szerint együttműködésben történjen.

autonómia és felelősség: Alapvető elméleti és alkalmazott földrajzi és releváns környezettudományi szakmai kérdésekben önállóan, források felhasználásával hoz döntéseket. Felelősséggel vállalja szakmája értékrendjét, feladatainak elvégzése során együttműködik más szakterület szakembereivel. Saját és beosztott munkatársai munkájának hatékonyságát, eredményességét, biztonságosságát reálisan, felelősséggel értékeli. Elvégzett szakmai munkájáért felelősséget vállal. Tisztában van a földrajzi tudományos kijelentések értékével, azok alkalmazhatóságával, korlátaival. A geográfiai elemzések eredményeiből következő önálló döntéseket hoz meg.

Tantárgy tematikus leírása:

1. A félévi feladatok ismertetése, bevezetés.
2. Társadalmi egyenlőtlenségek kialakulása. Film: Guns, Germs and Steel 1-2.
3. Társadalmi egyenlőtlenségek kialakulása. Film: Guns, Germs and Steel 3 + Beszélgetés.
4. Területi problémák, határok. Elméleti óra.
5. Területi problémák, határok. Film: God has got tired of us (szudáni menekültekről).
6. Területi problémák, határok. Kulturális sokszínűség. Etnikai konfliktus. Film: Hotel Rwanda.
7. Területi problémák, határok. Kulturális sokszínűség. Etnikai konfliktus. Elméleti óra és beszélgetés.
8. Gazdasági egyenlőtlenségek. Elméleti óra.
9. Urbanizálódó világ. Elméleti óra.
10. Globalizáció. Elméleti óra.
11. Életképek a mai modern városból: Film: Ütközések.
12. Életképek a mai modern városból. Film: The real slumdogs. Beszélgetés.
13. Vizsga megbeszélés.
14. Elővizsga.

Oktatási módszerek:

Elméleti oktatást követően, csoportos beszélgetések, véleménycserék a hallgatókkal. Különböző társadalmi problémákat feltáró dokumentumfilmek megnézése, átbeszélése.

Számonkérés módja:

Az aláírás megszerzésének feltétele az óralátogatás illetve az évközi feladatok elvégzése. 3 igazolatlan hiányzás megengedett. Az órákon való aktív részvétel 20%-ban beszámít az vizsgajegybe. Írásbeli vizsgával zárul a félév.

Értékelés:

100–85% jeles; 84–75% jó; 74–63% közepes; 62–51% elégséges; 50–0%: elégtelen.

Kötelező irodalom:

Haggett, Peter: Geográfia. Globális szintézis. 510-655 oldalig
God Grew Tired of Us. Documentary film, 2006.
Hotel Rwanda. Film, 2004.
The real slumdogs. National Geographic Film, 2009.

Ajánlott irodalom:

China's Lost Girls. National Geographic film, 2005
Gyulai Iván - Zsigerbeszéd – DVD
Guns, Germs, and Steel. National Geographic Film, 2005

2. TANTÁRGYTEMATIKA

Dátum (hónap/nap)	ELŐADÁS
09.11.	A félévi feladatok ismertetése, bevezetés.
09.18.	Társadalmi egyenlőtlenségek kialakulása. Film: Guns, Germs and Steel 1-2.
09.27.	Társadalmi egyenlőtlenségek kialakulása. Film: Guns, Germs and Steel 3 + Beszélgetés.
10.04.	Területi problémák, határok. Elméleti óra.
10.09.	Területi problémák, határok. Film: God has got tired of us (szudáni menekültekről).
10.16.	Területi problémák, határok. Kulturális sokszínűség. Etnikai konfliktus. Film: Véres Gyémántok, Hotel Rwanda, Fegyvernepper
10.23.	Oktatási szünet, Nemzeti Ünnepe
10.30.	Gazdasági egyenlőtlenségek
11.06.	Urbanizálódó világ. Elméleti óra.
11.13.	Globalizáció. Elméleti óra.
11.20.	Életképek a mai modern városból: Film: Ütközések.
11.27.	Életképek a mai modern városból. Film: The real slumdogs. Beszélgetés.
12.04.	Vizsga megbeszélés.
12.11.	Elővizsga.

3. ALÁÍRÁS MEGSZERZÉSE

Az aláírás megszerzésének feltétele az óralátogatás illetve az évközi feladatok elvégzése. 3 igazolatlan hiányzás megengedett. Az órákon való aktív részvétel 20%-ban beszámít az vizsgajegybe. Írásbeli, vagy szóbeli vizsgával zárul a félév.

4. VIZSGAKÉRDÉSEK

- Ismertessen XIX. századi társadalomföldrajzi problémákat, azok előfordulási helyeit, kiváltó okait, vélt – valós megoldási javaslatokat
- Ismertessen XX. századi társadalomföldrajzi problémákat, azok előfordulási helyeit, kiváltó okait, vélt – valós megoldási javaslatokat
- Ismertessen XXI. századi társadalomföldrajzi problémákat, azok előfordulási helyeit, kiváltó okait, vélt – valós megoldási javaslatokat
- Ismertesse Magyarország társadalomföldrajzi problémáit, kihívásait!
- Ismertesse a globalizáció jelenségét, kialakulását, pozitív és negatív hatásait!
- Ismertesse az urbanizáció jelenségét, kialakulását, pozitív és negatív hatásait!
- Ismertesse a multikulturális társadalmak pozitív és negatív jelenségeit!

5. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincs egyéb követelmény.